

פרק ג / ברוריה בן-דוד (וייס)

מה הייתה התחנה האחרונה של בני ישראל במדבר? - שטים.
"ויסעו מהרי העברים ויחנו בערבת מואב על ירדן ירחו, ויחנו על הירדן מבית הישמת עד
אבל השטים בערבת מואב" (במדבר לג, מה-מט).

יהושע וכל העם נסעו מ"השטים" והגיעו אל שפת הירדן.
יהושע והעם עומדים ומתבוננים בירדן המלא אותה שעה על גדותיו. הדבר היה באביב
בחודש ניסן בעת שהנהרות מלאים מים.
הוא ודאי חשב כיצד יעביר דרך הנהר הזה עם גדול ורב. האם ה' יעשה למענו אותות
ומופתים כאשר עשה למשה?
ה' הבטיח ליהושע "כאשר הייתי עם משה אהיה עמך, לא ארפך ולא אעזבך" (יהו' א ה).

**במדבר - מורי הדרך לעם היו עמוד ענן ביום ועמוד אש בלילה אולם עתה אחרי מי
ילכו?
אחרי ארון ברית ה'.**

בימי המסעות במדבר נסע הארון כרגיל אחרי דגלי מחנות יהודה וראובן (במד' י כא) במסע
הראשון מהר ה' (הר סיני) לארץ כנען נסע הארון לפני העם. "וארון ברית ה' נסע לפניהם
דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה" (במד' י לג).

העם נצטווה לא להתקרב לארון מדוע? - מפאת קדושתו והסכנה הכרוכה בכך. על הסכנה
הכרוכה בקרבה לארון ברית ה' אנו מוצאים במקרא. "בנסע המחנה ואחרי כן יבאו בני
קהת לשאת, ולא יגעו אל הקדש ומתו" (במד' ד טו).
"ויך בעם שבעים איש חמשים אלף איש ויתאבלו העם כי הכה ה' בעם מכה גדולה" (שמ"א ו יט).
מדובר ביושבי בית שמש הם הוכו מכיוון שהסתכלו בארון מקרוב.
"וישלח עזה אל ארון האלוקים ויאחז בו כי שמטו הבקר, ויחר אף ה' בעזה ויכהו שם
האלקים על השל וימת שם עם ארון האלקים" (שמ"ב ו ו-ז).
"וישלח עזא את ידו לאחז את הארון כי שמטו הבקר, ויחר אף ה' בעזא ויכהו על אשר שלח
ידו על הארון וימת שם לפני האלקים" (דה"א יג, ט-יא).

התורה קבעה עונש מוות לנוגעים בארון, אף ללויים בני קהת שתפקידם לשאת אותו
במוטות.
מה יהיה המרחק בין העם ובין הארון? - אלפיים אמה - ק"מ אחד ומאתיים מטר (שיעור אלפיים
אמה הוא גם תחום שבת).

**כיצד מכין יהושע את העם לקראת מעשי הנפלאות שעתידי ה' לעשות? הוא מצווה
אותם לטהר עצמם.**

**מה נצטוו הכוהנים לעשות?
לעבור לפני העם כשהם נושאים את הארון.**

במסעות שבמדבר נשאו את הארון לויים מבני קהת (במד' ד טו יז-כ).
אבל במעמדות מיוחדים כגון בפרקנו בשעת הקפת חומת יריחו (פרק ו) ובספר דברים לא,
ט נשאוהו הכוהנים.

ה' מבטיח ליהושע "היום הזה אחל גדלך בעיני כל ישראל" כפי שהבטיח למשה לפני
מלחמתו בשני מלכי האמרי "היום הזה אחל תת פחדך" (דב' ב ה).
נס כריתת מי הירדן היא דומה לנס קריעת ים סוף ויהיה זה סימן לעם "כאשר הייתי עם
משה אהיה עמך".

משה בקע את ים סוף והעביר את בני ישראל בחרבה ויהושע בקע את הירדן והעביר בו את
בני ישראל בחרבה.

מה ההבדל בין קריעת ים סוף לבין קריעת הירדן?

בקריעת ים סוף משה נטה את ידו על המים ויבקעם. כריתת מי הירדן נעשה ע"י ארון-הברית
אשר נישא בידי הכוהנים. "והיה כנוח כפות רגלי הכהנים נשאי ארון ה' אדון כל הארץ במי
הירדן מי הירדן יכרתון, המים היורדים מלמעלה ויעמדו נד אחד" (פס' יג).
בשעת קריעת ים סוף רדף פרעה אחרי בני ישראל. במעבר הירדן לא רדף איש אחרי בני
ישראל ולא ניסו למנוע את המעבר.

נתאר את נס מעבר הירדן.

חודש ניסן תקופת האביב. הירדן מלא על כל גדותיו, זרם המים מן הצפון נפסק. במשך כל הזמן
שהכוהנים נושאי ארון ברית ה' עמדו בתוך הירדן לא התחדשה זרימת מימיו. המים הזורמים
למטה ירדו אל ים המלח וכיוון שלא זרמו מים אחרים במקומם האפיק נשאר יבש למעבר בני-
ישראל.

עבודה בכתב

- 1) מדוע נצטוו בני ישראל לשמור על מרחק מן הארון?
- 2) קראו פרק יד בספר שמות, השוו בין נס קריעת ים סוף לבין נס כריתת הירדן.
- 3) באיזו עונה עברו את הירדן הביאו מובאות מהכתוב.

- 4) כתבו בלשון הספר :

א. היטהרו.

ב. מי הירדן יפסיקו לזרום.

ג. הכוהנים עמדו ביבשה.